

Ο Γιάννης Θαβώρης μιλάει στη Lavart

 www.lavart.gr/o-giannis-thavoris-milaei-sti-lavart/

Δήμητρα Χουμέτη

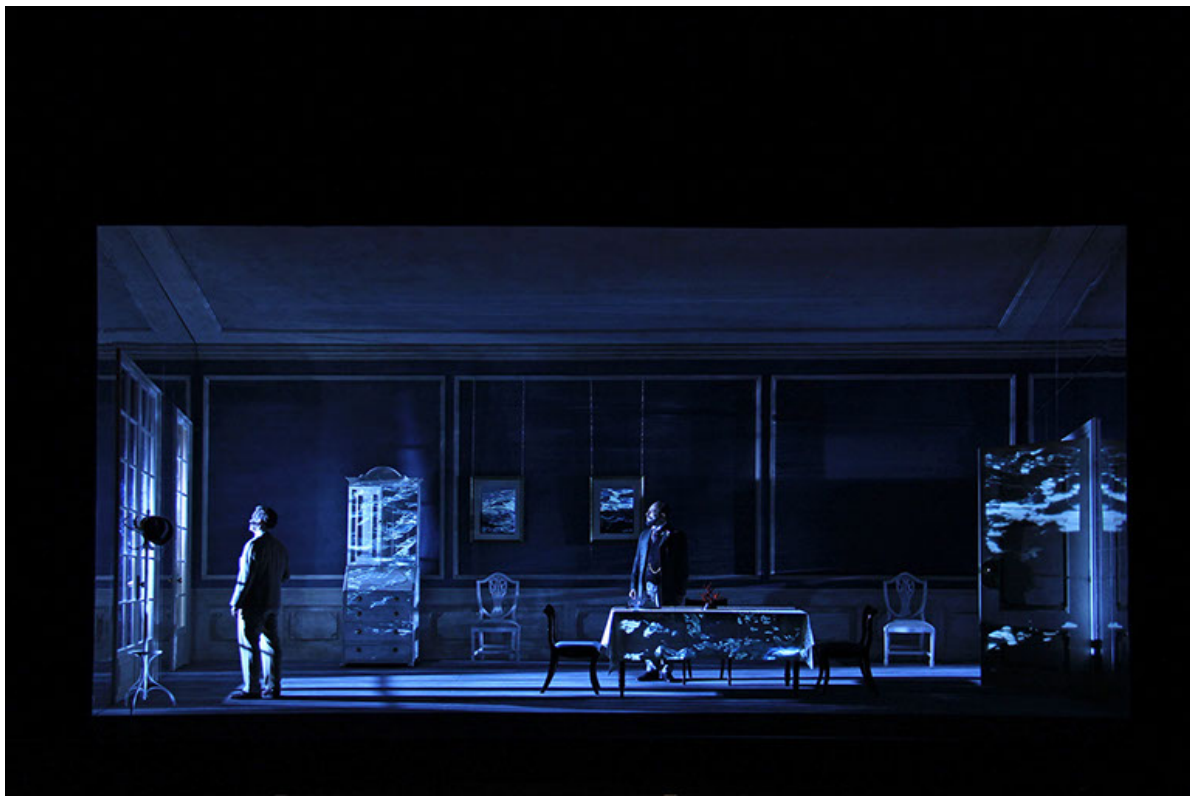
January 11, 2018

Ο Γιάννης Θαβώρης γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1970. Σπούδασε Αρχιτεκτονική στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Σκηνογραφία στο Central Saint Martins του Λονδίνου με υποτροφία του Ιδρύματος της Λίλιαν Βουδούρη. Το 1997 κέρδισε το βραβείο Linbury για απόφοιτους Βρετανικών σχολών Σκηνογραφίας. Έχει σχεδιάσει σκηνικά και κοστούμια για παραστάσεις όπερας, θεάτρου, μιούζικαλ και χορού στην Ευρώπη και την Αμερική.

Μεταξύ αυτών: Αριοντάντε, Η Κυρά της Θάλασσας, Ορλάντο, Μαντάμ Μπατερφλάι (Όπερα της Σκωτίας), Αϊντα (Εθνική Όπερα της Ουαλλίας), Η Κυρά της Λίμνης (Βασιλική Όπερα Κόβεντ Γκάρντεν Λονδίνου), Τόσκα (Όπερα της Σάντα Φε), Ιπτάμενος Ολλανδός (Εθνική Όπερα της Εσθονίας), Ριγκολέττο (Εθνική Όπερα Βουκουρεστίου), Πελλέας και Μελίσσανθη (Θέατρο Κολόν του Μπουένος Άιρες), Οι γάμοι του Φίγκαρο, Ο βιασμός της Λουκρητίας, Η ζωή ενός ακόλαστου (Εθνική Όπερα της Αγγλίας), Έτσι κάνουν όλες (Εθνική Όπερα του Ρήνου, Στρασβούργο), Η μεγαλοψυχία του Τίτου (Βασιλική Όπερα της Δανίας και Εθνική Όπερα της Αγγλίας) κ.α..

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Κύριε Θαβώρη, έχετε δηλώσει σε συνέντευξη σας: “Μου πήρε χρόνια να μπορέσω να απαντήσω στο ερώτημα «τι δουλειά κάνεις;», «είμαι σκηνογράφος» – απερίφραστα. Έλεγα: «Νομίζω ότι ασχολούμαι με τη σκηνογραφία».” Ποια η διαφορά ανάμεσα στα δύο και ποιά η διαδρομή από το ένα στο άλλο;

Γιάννης Θαβώρης – Η διαφορά, όπως την αντιλαμβάνομαι, έχει να κάνει με το πολύ πρακτικό θέμα του βιοπορισμού: Σε ένα πολύ κορεσμένο ελεύθερο επάγγελμα (ακόμα και στην Μεγάλη Βρετανία) η ανασφάλεια της εξασφάλισης αρκετών αναθέσεων με δυσκόλευε για πολύ καιρό να αποκαλέσω τη σκηνογραφία επάγγελμα, θεωρώντας ότι ίσως θα έπρεπε να επιστρέψω στην φαινομενική ασφάλεια της αρχιτεκτονικής, που σπούδασα αρχικά. Η διαδικασία της έμπρακτης αυτό-επιβεβαίωσης είναι μακροχρόνια, σταδιακή και ανεπαίσθητη.

The Lady from the Sea (Scottish Opera, August 2012)

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Τι ήταν αυτό που σας ώθησε από την αρχιτεκτονική στη σκηνογραφία;

Γιάννης Θαβώρης – Ήταν μια αλληλουχία συγκυριών: Κάποιες παραστάσεις που με σημάδεψαν στην εφηβεία από το ΚΘΒΕ και την Πειραματική Σκηνή της Τέχνης. Το μάθημα Σκηνογραφίας με την Ιωάννα Μανωλεδάκη κατά τη διάρκεια των σπουδών στο ΑΠΘ, όπου ξενοχτούσα με ευδαιμονία για να σχεδιάσω τον «Γυάλινο Κόσμο». Η σύντομη αλλά ουσιαστική για μένα εργασία ως βοηθός του Απόστολου Βέττα. Η αποδοχή της αίτησης μου για μεταπτυχιακό στη Σκηνογραφία από το Central Saint Martins του Λονδίνου. Κερδίζοντας το βραβείο Linbury Prize for Stage Design το 1997 που με έκανε να σκεφτώ ότι ίσως μπορώ και να τα καταφέρω στο χώρο. Η τύχη μου να δουλέψω ως βοηθός καταπληκτικών βρετανών σκηνογράφων από τους οποίους έμαθα τόσα πολλά. Η πρώτη μου παράσταση όπερας που μου χάρισε πολύ θετικές κριτικές. Και πάει λέγοντας.

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Όπερα ή θέατρο; Ποίο από τα δύο αγαπάτε πιο πολύ και γιατί;

Γιάννης Θαβώρης – Αγαπώ πολύ τη μουσική, οπότε είμαι στο στοιχείο μου όταν καλούμαι να δουλέψω πάνω σε έργα που την περιλαμβάνουν από τη γένεσή τους, είτε είναι όπερα, είτε χορός, είτε μιούζικαλ.

Alcina (Royal Academy Opera, October 2016)

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Πως προσεγγίζετε ένα κείμενο; Σας έχει τύχει να διαφωνείτε πλήρως με τον σκηνοθέτη μίας παράστασης, ως προς το εικαστικό μέρος της παράστασης; Πως λειτουργείτε σε μια τέτοια περίπτωση;

Γιάννης Θαβώρης – Το πρώτο βήμα σε μια συνεργασία με ένα/μία σκηνοθέτη είναι να ακούσω τι έχει στο μυαλό του/της για το έργο. Αυτό που με ενδιαφέρει περισσότερο είναι να «ξεκλειδώσουμε» μαζί τον εννοιολογικό κόσμο του έργου. Σε μια ιδανική συνθήκη συζητάμε, αναλύουμε το κείμενο, ακούμε μαζί καίρια σημεία ξανά και ξανά (αν πρόκειται για έργο με μουσική), βλέπουμε μαζί σχετικό οπτικό υλικό (αρχιτεκτονική, τέχνη, φωτογραφία, ταινίες κλπ), όλα αυτά για πολλές μέρες πριν κάνω οποιαδήποτε απόπειρα να βάλω μολύβι στο χαρτί – ή χαρτόνι στη μακέτα. Ακούγεται ίσως παράδοξο, αλλά το εικαστικό κομμάτι είναι αυτό που με απασχολεί τελευταίο – χωρίς αυτό να σημαίνει φυσικά ότι με απασχολεί λιγότερο. Μετά από μια τέτοια οργανική διαδικασία, μια ριζική διαφωνία για το εικαστικό μέρος είναι, αν όχι αδύνατη, εξαιρετικά σπάνια. Διαφωνίες φυσικά υπάρχουν στις συνεργασίες, και συχνά, όταν οι συνεργάτες έχουν την ωριμότητα να τις χειριστούν, τις τρέφουν και οδηγούν σε τρίτες δημιουργικές λύσεις, ίσως πιο ενδιαφέρουσες από τις αρχικές. Αυτό μου έχει προκύψει αρκετές φορές. Χωρίς να θέλω να πω μεγάλη κουβέντα, παρατηρώ ότι όσο μεγαλώνω μου είναι πιο εύκολο να απαγκιστρωθώ από μια ιδέα μου σε περίπτωση διαφωνίας, ίσως γιατί δεν έχω πια τόσο φλέγουσα επιθυμία αυτοπροσδιορισμού.

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Τη χρονιά που μας πέρασε αναλάβατε τη σκηνογραφία για τα «Ανεμοδαρμένα ύψη» της Έμιλυ Μπροντέ, σε διασκευή και σκηνοθεσία του Γιάννη Καλαβριανού για λογαριασμό του ΚΘΒΕ. Είναι η πρώτη φορά που κάποιος Έλληνας σκηνοθέτης σας καλεί να συνεργαστείτε. Γιατί άργησε τόσο να συμβεί αυτό και πως προέκυψε η συγκεκριμένη συνεργασία;

Γιάννης Θαβώρης – Κάθε πράγμα στον καιρό του δεν λένε; Με τον Γιάννη Καλαβριανό είμαστε καλοί φίλοι χρόνια και χάρη στην πρόσκληση και την εμπιστοσύνη του Γιάννη Αναστασάκη από το ΚΘΒΕ βρεθήκαμε να είμαστε και επιτυχημένοι συνεργάτες!

...παρατηρώ ότι όσο μεγαλώνω μου είναι πιο εύκολο να απαγκιστρωθώ από μια ιδέα μου σε περίπτωση διαφωνίας, ίσως γιατί δεν έχω πια τόσο φλέγουσα επιθυμία αυτοπροσδιορισμού.

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Στα «Ανεμοδαρμένα ύψη» είχατε εναρμονίσει τον εξωτερικό με τον εσωτερικό χώρο και τα όρια των δύο δεν διακρίνονταν, δημιουργώντας μια εικόνα κινηματογραφική. Πως οδηγηθήκατε σε αυτό το αποτέλεσμα;

Γιάννης Θαβώρης – Ήταν προϊόν της συνεργασίας με τον Γιάννη Καλαβριανό, με τον τρόπο που προανέφερα. Η εξαιρετικά σφριγηλή και ευέλικτη απόδοση/διασκευή του μυθιστορήματος από το Γιάννη μας οδήγησε στο να αφαιρέσουμε οτιδήποτε περιττό από το σκηνικό χώρο και να διυλίσουμε την ουσία των δύο σπιτιών της ιστορίας καθώς και του σύμπαντος που τα περιβάλλει. Έτσι έγινε δυνατή η γρήγορη και αποτελεσματική εναλλαγή των σκηνών.

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Ο κινηματογράφος είναι κάτι που θα σας ενδιέφερε;

Γιάννης Θαβώρης – Είναι ένας τελείως διαφορετικός κόσμος με τους δικούς του κανόνες, που δεν γνωρίζω. Η μόνη περίπτωση που θα μπορούσα να με φανταστώ να δουλεύω στον κινηματογράφο είναι αν με «παρέσερνε» εκεί με εμπιστοσύνη κάποιος σκηνοθέτης από τους γνώριμους μου κόσμους της όπερας και του θεάτρου. Οπότε φυσικά και θα ήμουν διατεθειμένος να μάθω τους κινηματογραφικούς τρόπους μετά χαράς!

Ariodante
(Scottish Opera, February 2016)

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Είστε ένας σκηνογράφος με διεθνή αναγνώριση. Δουλεύετε σε ακριβές παραγωγές και μεγάλες θεατρικές σκηνές. Θα μπορούσατε να συνεργαστείτε με

μια μικρή πειραματική ομάδα χωρίς κάποιο ιδιαίτερο budget για τη σκηνογραφία και φυσικά χωρίς αμοιβή;

Γιάννης Θαβώρης – Μικρά budgets χειρίζομαι πολύ συχνά ακόμα και φαντάζομαι πως θα συνεχίζω να χειρίζομαι όσο δουλεύω. Οι περιορισμοί κάθε είδους οδηγούν σε δημιουργικότητα, μέχρι ένα σημείο φυσικά και πάντα σε σχέση με τις απαιτήσεις του κάθε project. Άλλες είναι αυτές σε μια κλασική οπερατική σκηνή, άλλες σε ένα μικρό studio ενός μουσικού κολλεγίου. Το θέμα της αμοιβής είναι πιο περίπλοκο. Πολλοί νέοι σκηνογράφοι αναγκάζονται να δουλέψουν για το τίποτα, ώστε να κερδίσουν εμπειρία και να προβάλλουν τις ικανότητές τους. Αυτό μάλλον είναι αναπόφευκτο στην αρχή, οδηγεί όμως συχνά σε εκμετάλλευση και διαιωνίζει την λανθασμένη εντύπωση πολλών ότι όλοι οι σκηνογράφοι δουλεύουμε από χόμπι, για την αγάπη της τέχνης και μόνο και ότι επιβιώνουμε μαγικά κάπως αλλιώς.

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Σαν Έλληνας που ζείτε και εργάζεστε στο εξωτερικό και συναναστρέφεστε ανθρώπους διαφόρων εθνικοτήτων και культурών τι είναι αυτό που πλέον δεν μπορείτε να ανεχθείτε στους Έλληνες;

Γιάννης Θαβώρης – Δεν νομίζω ότι μπορώ να κάνω καμία τόσο αυστηρή γενίκευση με βάση την εθνικότητα ή την κουλτούρα. Η αγγλοσαξονική μεθοδικότητα ίσως μου ταιριάζει κάπως περισσότερο από την μεσογειακή «τρέλα». Αναπόφευκτα κάποιες φορές συναντώ μεμονωμένους ανθρώπους με τους οποίους δεν επικοινωνώ όσο θα ήθελα σε επαγγελματικό επίπεδο. Τις περισσότερες φορές όμως αισθάνομαι απίστευτα τυχερός που έχω την ευκαιρία να συνεργάζομαι με τόσο ταλαντούχους ανθρώπους στον τομέα τους, από ηθοποιούς και τραγουδιστές μέχρι κατασκευαστές σκηνικών και μηχανικούς σκηνής. Και αυτό συμβαίνει ανεξάρτητα από την κουλτούρα που προέρχονται.

Δήμητρα Χουμέτη (Lavart) – Το καλοκαίρι θα συνεργαστείτε για δεύτερη φορά με το ΚΘΒΕ στον «Ορέστη» του Ευριπίδη, σε σκηνοθεσία του καλλιτεχνικού διευθυντή του οργανισμού, Γιάννη Αναστασάκη, αναλαμβάνοντας αυτή τη φορά τα σκηνικά αλλά και τα κοστούμια...

Γιάννης Θαβώρης – Είμαι φυσικά ενθουσιασμένος για την πρώτη μου επαφή με το αρχαίο δράμα. Διαβάζοντας το έργο, για μια ακόμη φορά μένω έκπληκτος με τη φρεσκάδα του κειμένου του Ευριπίδη. Δεν έχουμε ξεκινήσει ακόμα να δουλεύουμε κανονικά με τον Γιάννη Αναστασάκη, οπότε δεν έχω και πολλά να αποκαλύψω ακόμα!

Hickson/Birch – Merlin (θεατρικό) – The Nuffield Theatre, Southampton – Νοέμβριος 2015

Donizetti – L'elisir d'amore – Den Jyske Opera, Denmark – Οκτώβριος 2017

Britten – A Midsummer Night's Dream – Sibelius Opera Academy, Helsinki – Απρίλιος 2017

Πηγές φωτογραφιών: 1, 2